



OTB-3/2011.
(OTB-29/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Oktatási, tudományos és kutatási bizottságának**
2011. március 17-én, csütörtökön, 13 óra 15 perckor
a Képviselői Irodaház 532. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Dr. Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter meghallgatása</i>	5
<i>Dr. Réthelyi Miklós tájékoztatója</i>	5
<i>Kérdések, hozzászólások, észrevételek</i>	9
<i>Dr. Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter válaszai az elhangzottakra</i>	18

Napirendi javaslat

1. Dr. Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter meghallgatása
(A Házszabály 68. §-ának (4) bekezdése alapján)
2. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Pokorni Zoltán** (Fidesz), a bizottság elnöke

Brájer Éva (Fidesz)
Cseresnyés Péter (Fidesz)
Kőszegi Zoltán (Fidesz)
Kucsák László (Fidesz)
Pánczél Károly (Fidesz)
Pichler Imre László (Fidesz)
Sági István (Fidesz)
Michl József (KDNP)
Dr. Hiller István (MSZP)
Dr. Kolber István (MSZP)
Sós Tamás (MSZP)
Dúró Dóra (Jobbik)
Farkas Gergely (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Dr. Pószán László (Fidesz) Cseresnyés Péternek (Fidesz)
Demeter Zoltán (Fidesz) Pánczél Károlynak (Fidesz)
Dr. Hoppál Péter (Fidesz) Pichler Imre Lászlónak (Fidesz)
Révész Máriusz (Fidesz) Sági Istvánnak (Fidesz)
Földi László (KDNP) Michl Józsefnek (KDNP)

Meghívottak részéről

Hozzászóló

Dr. Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter

(Az ülés kezdetének időpontja: 13 óra 15 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

POKORNI ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelettel köszöntök mindenkit, a miniszter urat, az államtitkár asszonyt, az államtitkár urat, illetve a képviselő hölgyeket és urakat. Egy napirendi pontunk van - értelemszerűen az egyebek mellett -: Réthelyi Miklós miniszter úr évi rendes meghallgatása. Ezt az időpontot, ezt a szép, napfényes, tavaszi napot egyeztetettük. Akinek a napirenddel kapcsolatban van észrevétele, módosító javaslata, az, kérem, most jelezze. *(Szavazás.)* Nem látok jelzést. Aki elfogadja a napirendet, kérem, szavazzon. *(Szavazás.)* Köszönöm, úgy látom, hogy egyhangúlag megszavaztuk a napirendet.

Dr. Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter meghallgatása

Miniszter úr, a képviselő hölgyeket és urakat kérdeztem, hogy körülbelül hogyan osszuk be az időt, ők azt mondták, hogy 3-ig osszuk be nagyjából, többen jelezték, hogy 3-tól más irányú, fontos közfeladatuk van. A te bevezetőddel, az elmúlt esztendő munkájáról szóló beszámolóddal, illetve az előttünk álló teendőkre való előrettekintéssel kezdenék. Ezt követően a képviselő hölgyek és urak joga, hogy kérdéseket tegyenek fel, illetve hozzászóljanak az elhangzottakhoz. Utána pedig értelemszerűen szintén a te jogod és feladatod, hogy összefoglald a vitát. Amennyiben szükséges, akkor az államtitkár asszony, az államtitkár úr vagy a helyettes államtitkár urak, ha olyan részletekbe menő kérdés van, értelemszerűen kiegészítik, vagy a te belátásod szerint, ha gondolod, ők válaszolnak egy-egy részletre vonatkozó kérdésre. Parancsolj, tiéd a szó.

Dr. Réthelyi Miklós tájékoztatója

DR. RÉTHELYI MIKLÓS nemzeti erőforrás miniszter: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselő Asszonyok, Képviselő Urak! Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Köszönöm ezt a lehetőséget, hogy a minisztériumnak az oktatással kapcsolatos feladatairól itt most beszámolhatok. A minisztérium, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium tudvalevően öt területnek az együttese: az oktatás, az egészségügy, a kultúra, a szociális ügyek és a sport együttese. Ez egy eléggé újszerű megoldás volt, amikor 9-10 hónappal ezelőtt a kormány felállt, azóta sem találkoztam olyan kormánnyal, amelyben ez az elrendeződés, illetve ezen területeknek az összekapcsolása megjelenne, úgyhogy szeretnék szólni néhány szót ennek a létjogosultságáról, az eddigi tapasztalatainkról, különösen az oktatást kiemelve.

Pontosan az oktatás az a terület, amelynek mind a négy másik ágazattal nagyon szoros kapcsolata van. Az, hogy az oktatás és a kultúra két egymás melletti terület, és szinte egymásnak adják a szót, az az eddigi miniszteri, minisztériumi struktúrákban is ismert volt. Annak, hogy az oktatás és az egészségügy milyen kölcsönös kapcsolatban van, annak, azt hiszem, minden előnyét még nem tudtuk kihasználni, tudniillik az oktatás során mindenféleképpen be kell venni az oktatandó témák közé az egészséges életmódnak a feltételeiről történő oktatást, ha az iskoláskort nézem, az időskorúaknál pedig - és ez kicsit már a szociális területre is átcsúszik - a mindennapi programjuk megadásához is fontos az oktatás, ami részben egészségügyi kérdés is természetesen, tehát az oktatásnak, az időskori oktatásnak ebben lényeges szerepe van. Az oktatás és a testnevelés, az oktatás és a sport közötti kapcsolatra majd példát is szeretnék mondani: ez a mindennapos testneveléssel kapcsolatos eddigi tennivalóink kérdés. És azt hiszem, illetve biztosan tudom, hogy az oktatási és a szociális területnek is elég szoros a kapcsolata, mert a szociálisan rászorultak között nagyon sokan vannak, akik az oktatásban, a képzésben is hátrányban vannak, akik nem

tudtak iskolát elvégezni, akik nem tudtak egy olyan szintre jutni, hogy írni-olvasni tudjanak, és így a szociális helyzetükön, a társadalomban elfoglalt helyzetükön való segítségben az oktatásnak alapvetően fontos szerepe van. De ezt akármelyik másik ágazatból kiindulva is végig lehet vezetni, úgyhogy azt kell hogy mondjam: az eddigi tapasztalataink alapján nem könnyű ez az együttélés, és még azt sem mondom, hogy megoldottunk minden előttünk álló problémát, ami az ágazatok együttműködését egy jól működő intézmény szintjén lehetővé teszi, itt is van még mit javítanunk, de hogy az egyes területeken dolgozók a többi terület felé legalábbis érzékenyekké váltak, és a problémák megfogalmazásában igyekszünk egymásnak segíteni, egymás problémáit igyekszünk átvállalni, és megnézni, hogy egy más ágazatnak a gondolatrendszeréből, tapasztalataiból hogy lehetne segíteni, erre a mindennapi élet és a heti, rendszeres értekezletek már számos példát adtak.

Azt is el kell hogy mondjam - bár ezt már nem először mondom -, hogy ezek az ágazatok annyiban is közösek, hogy mindegyikhez egy elég jelentős háttérintézmény tartozik.

Mindegyik ágazat a háttérintézményeiben, és egyáltalán azokban, akikben az életét a jogszabályokkal meghatározni, illetve egyéb módon befolyásolni, jó irányba alakítani köteles, azok általában magasan képzett emberek, akár a tanárookra gondolok, az orvosokra, a kultúra képviselőire, a szociális munkában részt vevő emberekre is. Tehát legalább felsőoktatásban tanult, egyetemet, főiskolát végzett emberekkel kell nekünk szinte minden nap a munkánkban a kapcsolatot megtalálni és a munkánkat úgy irányítani, hogy a magasan képzett embereknek a világában is azok az intézkedések, amelyeket a minisztériumban hoznak meg, érthetőek legyenek és ne egy idegen formában, egy idegen gondolati rendszerből próbáljunk ehhez közelíteni, mondhatnám azt, hogy ne egy mechanikus módon, hanem próbáljuk ezt mégis az ésszerűséggel alátámasztani.

Egy közös része ezeknek az ágazatoknak az önkormányzatokkal való szoros együttműködés. Az elmúlt héten erre egy nagyon élő és gyakorlati példa volt, amikor Lázár János frakcióvezető úr meghívott a frakcióval való találkozásra, ahol először az egészségügyről volt szó, az egészségügyi államtitkárság képviselőjében voltunk ott, utána az önkormányzati oldal, tehát Tállai András államtitkár úr volt, aki beszámolt a képviselőknek, és utána jöttek az oktatással kapcsolatos kérdések. Ez egy folyamat volt tulajdonképpen, és az önkormányzatokkal való együttműködés és az önkormányzatok dolgát kézben tartó minisztérium munkatársaival való együttműködés nélkül a saját területünkön sem fogunk tudni előrejutni. Tehát nagyon szorosan együtt kell működünk, és még a más ágazatokkal, más tárcákkal való együttműködésnél szeretném kiemelni, hogy a Balog Zoltán által vezetett államtitkársággal, a társadalmi beilleszkedéssel kapcsolatos államtitkársággal is nagyon szoros a kapcsolatunk, és éppen a szakképzés vonatkozásában pedig a Nemzetgazdasági Minisztérium munkatársaival van szoros kapcsolatunk. Tehát a munkánk nemcsak a minisztériumon belül, hanem több tárcával is folyamatosan konzultációk és együttműködések mentén történik.

Tehát az oktatási ágazat munkája: közoktatási feladatokat szeretnék itt felsorolni, amit természetesen a jelen lévő képviselők mind tudnak, mert részesei voltak ennek, négy alkalommal módosítottuk a közoktatási törvényt. Az egyik: a helyi önkormányzatok és az egyházi jogi személyek közötti nevelési, oktatási intézményátadások egyes finanszírozási kérdései kerültek rendezésre, egy másik alkalommal a közoktatási intézményátstrukturizációkkal, illetve megszüntetésekkel kapcsolatos fenntartói eljárásra vonatkozóan kerültek új szabályok beépítésre, egy harmadik alkalommal pedig a nem szakrendszerű oktatással, másrészt a tanulók szöveges értékelésével, valamint az évfolyamismétlésre történő kötelezéssel kapcsolatosan módosítottuk a törvényt. A módosítás alapján az iskolai pedagógiai munka egyrészt tervezhetőbbé, szakszerűbbé vált, másrészt visszaadjuk a tanulás rangját, megbecsülését.

Végül a negyedik alkalommal pedig, hogy a felsőoktatási tanulmányok folytatásához mely vizsgatárgyakból kelljen emelt szintű érettségi vizsgát tenni, ennek a kormányhoz rendelkezését szabályoztuk törvényileg.

Még mindig a közoktatásnál maradva: folyamatosan dolgozunk a közoktatási törvényen és a pedagógus életpályamodellről szóló törvény előkészítésén. Elkészültek a koncepciók, a közigazgatási, társadalmi egyeztetésük jelenleg folyik. A pedagógus életpályamodell jogi erőre emelni szándékozó törvénykonceptiónk nem csupán a pedagógusok ugyancsak több évtizedes egzisztenciális és társadalmi megbecsülését érintő gondjait kívánja orvosolni, de egyúttal a magyar közoktatásban dolgozó szakemberek egyéni és csoportos minőségfejlesztésének is hosszú távú, kiszámítható keretet ad egy összetett tervet.

Elindult a nemzeti alaptanterv felülvizsgálata. Felülvizsgáltuk és módosítottuk az óvodai nevelés országos alapprogramját, és módosítottuk a közoktatási törvényhez kapcsolódó végrehajtási rendeletet, mely a tankötelezettség teljesítésével összefüggésben megszületett törvénynek a tankötelezettség mulasztásával és a családi pótlék természetben történő nyújtásával összefüggő rendelkezéseihez kapcsolja az iskolák feladatait az igazolatlan mulasztásra vonatkozó előírások esetében.

A középfokú felvételi eljárás szabályait módosítottuk, a tankönyvek legmagasabb árára vonatkozó miniszteri rendeletet készítettünk el, és egészen frissen a kisiskolák újraindítására vonatkozó előirányzat - ami bekerült a tárca fejezetébe - felhasználására vonatkozó tervet a kormány éppen a szerdai kormányülésen tárgyalta meg és fogadta el.

Pontosítottuk a fakultatív hit- és vallásoktatás megszervezésének idejére vonatkozó szabályozást az állami, önkormányzati óvodákban, megváltoztak a sajátos nevelési igényű tanulók tankönyvellátásával kapcsolatos egyes szabályok, így a tankönyvjegyzéken nem szereplő könyvek, munkafüzetek, feladatlapok, digitális ismerethordozók is beszerezhetők.

Az óvodai nevelési igények teljesítésével összefüggő feltételek biztosításának határideje újabb egy évvel került elhalasztásra, az óvodai neveléssel összefüggő szülői igények teljesítéséhez szükséges feltételnek a megteremtése egy évvel most kitolódott.

A fővárosi, megyei kormányhivatalok létrejöttével a közoktatás szempontjából is változások történtek, jó néhány feladat és hatáskör, melyek eddig az Oktatási Hivatal kompetenciájába tartoztak, a kormány új általános hatáskörű területi államigazgatási szerveihez került.

Az Országgyűlés határozatot fogadott el az iskolai Nemzeti Összetartozás Napja bevezetéséről, ami a magyarországi és a külföldi magyar fiatalok közti kapcsolatok kialakítását, megerősítését szolgálja. Június 4-én ünnepeltük és fogjuk ünnepelni ezt az alkalmat, és a trianoni döntésről való megemlékezés mellett a Kárpát-medencei magyar testvériskolai és diákközösségi kapcsolatok elmélyítését is szolgálja ez az intézkedés.

Az Európa 2020 stratégia - amellyel kapcsolatos nemzeti intézkedési terv most van készülődésben, és az ágazatnak jelentős szerepe van a terv elkészítésében - több helyen is érinti az oktatást: egyrészt a korai iskolaelhagyás elleni intézkedéseket kívánja meg, másrészt az egyetemi, főiskolai diplomával rendelkező emberek arányát határozza meg, valamint a tudományos kutatás támogatását is előírja. Ennek az európai uniós stratégiának a kialakításában is a területnek megfelelő munkát végzi az ágazat.

Léptünk a sajátos nevelési igényű tanulók tankönyvellátását érintő intézkedésekben. Olyan könyvek, a tevékenységhez szorosabban kapcsolódó könyvek is beszerezhetőek, amelyek a gyerekek helyzetéhez és a gyerekektől elvárt, a gyerekeknek megtanítandó tevékenységek munkáját inkább elősegítik a tanulókkal foglalkozó pedagógusok kívánságainak megfelelően.

Az Útravaló-ösztöndíjprogramban - amelynek átfogó célja a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének az elősegítése - a tanulók és mentoraik közösen

pályázhatnak erre az ösztöndíj lehetőségre, és a pályázó közoktatási intézmények is lebonyolítási díjat kapnak: különböző, 3500-4500 forintos ösztöndíj a tanulóknak, 5 ezer forintos ösztöndíj a mentoroknak és 2 ezer forintos intézményi hozzájárulás az intézményeknek.

A hátrányos helyzetű tanulók Arany János tehetséggondozási programja a 8. osztályos tanulók számára ad lehetőséget, 2010. szeptember 18-án jelent meg a pályázati felhívás. A hátrányos helyzetű tanulók Arany János kollégiumi programja szintén a 8. osztályos tanulók számára jelent lehetőséget, ugyancsak tavaly szeptemberben történt meg ennek a pályázatnak a kiírása. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók Arany János kollégiumi, szakiskolai programja is ebbe a sorba tartozik, szintén tavaly jelent meg a pályázati felhívás.

Az európai uniós esélyegyenlőségi fejlesztések. A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium társadalmi felzárkózásért felelős államtitkársága felelős a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért. Szóbeli megállapodás született, hogy a nálunk lévő költségvetési forrásokat a társmisztériumnak adjuk át, a szakmai felügyeletet továbbra is a már delegált tagok látják el ebben a programban.

Szólni szeretnék a Nemzeti Tehetség Programról is. A tehetségek nyomon követése és több szempontú segítése egy komplex program, amely a Nemzeti Tehetségügyi Koordinációs Fórum - amelynek elnöke az oktatásért felelős miniszter, társelnökei a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács elnöke, az Országgyűlés oktatási és tudományos bizottsága által delegált országgyűlési képviselő és a Magyar Tudományos Akadémia elnöke - irányításával a tehetséggondozásnak egy fóruma.

Európai uniós forrásokból is történtek a közoktatásban fejlesztések. A korábbi terveknek a felülvizsgálata és az új hangsúlyok kijelölése 2010 nyarára megtörtént, és a kormány által elfogadott akciótervek tükrében a 2011-2013-as időszakban a következő területeken lesz lehetőség fejlesztésre - ezek a fejlesztési prioritások -: pedagógusképzés, -továbbképzés, tehetséggondozás, az egészségtudatos és mozgásgazdag életmódra nevelés, ezen belül infrastrukturális beruházások keretében tornatermek építése, a természettudományos oktatás szerepének erősítése, a közoktatási intézmények szerepbővítése, a tanórán kívüli tevékenységek támogatása, ami a szabadidő hasznos eltöltését jelenti. Külön fejlesztési célként jelent meg a helyi oktatásirányítás fejlesztése és az óvodafejlesztés.

Szeretnék szólni még a Társ-programról. A szociális, család- és ifjúságügyért felelős államtitkárság 2010 decemberében felhívást intézett a középfokú nevelési-oktatási intézményekhez, hogy vegyenek részt a számukra elindításra kerülő Társ-programban. Egy szemléletváltozást szeretnénk ezzel elérni: a rászoruló felé való fokozottabb odafordulást, a fiatalok közjóhoz fűződő viszonyának az átalakítását. A fiatalok ilyen formában lehetőséget kapnak az aktív állampolgári létre való felkészülésre, a program lényege, hogy a 9-12. osztályos tanulók, diákok pedagógus vezetésével egyénileg vagy csoportosan személyenként minimum 30 óra közösségi szolgálatot teljesítenek - ennek a kidolgozása folyamatban van.

A miniszterelnök úr és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által kötött szakképzési megállapodás szellemiségének és célkitűzésének megfelelően kidolgoztuk és megteremtettük a hároméves duális szakiskolai képzés feltételeit az új közoktatási törvény koncepciójában. Dolgozunk a nemzeti alaptanterv és az új rendszerű képzés összhangjának a megteremtésén. A felsőfokú szakképzést - a nemzetközi gyakorlathoz igazodva - a jövőben a felsőoktatási intézményekhez szeretnénk, tervezzük integrálni, és a szakiskolai, szakközépiskolai képzés szerkezetét és képzési tartalmát is korszerűsíteni kívánjuk.

Ezek lettek volna a közoktatással kapcsolatos lépéseink, illetve már a jövőbe nyúló tervek.

A felsőoktatással kapcsolatosan elkészült a felsőoktatási törvény koncepciója, amelynek a kritikus pontjai: a beiskolázásnak a módja, amihez a kormány adja meg azt a keretszámot, ami 2011-ben 54 450, ami az államilag támogatott hallgatói keretet jelenti; a

beiskolázásnak a módja, tehát hogy milyen módon, milyen felvételi úton kerülnek be a diákok, ennek megvan a mai rendszere, hogy ezen vajon kell-e változtatni, célszerű-e változtatni. A felsőfokú képzésben az uralkodó az alapképzés és a mesterképzés, tehát az osztott képzés. 9 olyan terület van, ahol osztatlan képzés folyik, ez az egészségügyre, az agrárterületre, az állatorvosképzésre, az erdőmérnökképzésre és a művészeti oktatás területén még 3-4 képzésre vonatkozik, tehát az intézmények túlnyomó többsége osztott, két részből álló felsőfokú képzést folytat.

Elhangzottak kritikák ezzel a fajta képzéssel szemben, az egyetemek és a főiskolák szerepe a felsőoktatásban. Az EU 2020 stratégia célkitűzései között szerepelt – említettem már -, hogy a 30-34 éves korosztály 40 százalékában határozzák meg a diplomások arányát. Ez is egy iránymutatóként szerepel számunkra.

A felsőoktatáshoz kapcsolódik a doktori képzés, amelyikben azt hiszem, hogy az 1993-ban történő bevezetésétől kezdve az eredményeink jók és a doktorképzésben, a magyar doktori iskolákban tanult és képzett fiatalok világszerte megállják a helyüket, és itthon is megállják a helyüket. Gondolom, a vita során a felsőoktatásról még úgyis lesz majd szó.

Szeretnék még az oktatási ágazat nemzetközi kapcsolatairól néhány szót szólni. Az európai uniós kapcsolatokban az Oktatási, Ifjúsági, Kultúra- és Sporttanácsnak az irányítása a minisztériumra tartozik, személy szerint Hoffmann Rózsa államtitkár asszonyra. Még nem is indult meg a magyar európai elnökségi idő, január 1-jével, a hagyományoknak megfelelően 2010 decemberében, december 1-jén, 2-án egy oktatási magas szintű munkacsoport tanácskozott. Az Oktatási, Ifjúsági, Kultúra- és Sporttanács féléves tanácsülésére február 14-én került sor Brüsszelben. Ugyancsak ehhez kapcsolódóan volt a trió-találkozó, a spanyol, a belga és a magyar elnökség működött együtt trióként, és ebbe Hoffmann Rózsa államtitkár asszony a következő három elnöklő ország oktatási minisztereit is bevonta, Lengyelország, Dánia és Ciprus következik ebben a sorban. A Kisgyermekkorai Nevelés Európai Elnökségi Konferencia szintén februárban volt, február 21-22-én Budapesten, a magas színvonalú kisgyermekkorai nevelés jelentőségére és az európai együttműködés szükségességére és a megoldási lehetőségek áttekintésére fektették a hangsúlyt ezen a konferencián.

Köszönöm szépen a lehetőséget, ennyiben kívántam beszámolni a munkáról.

ELNÖK: Én is köszönöm. A képviselő hölgyeknek, uraknak van módjuk kérdezni, hozzászólni. Sós Tamás!

Kérdések, hozzászólások, észrevételek

SÓS TAMÁS (MSZP): Miniszter Úr! Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönöm szépen a magam nevében ezt a tájékoztatót. Néhány hangsúlyos kérdésre szeretnék rákérdezni, és megtisztelne miniszter úr, ha erről elmondaná az ön véleményét.

Az első kérdés valójában arra irányul, hogy öt fajsúlyos területet felügyel a kormányon belül, és valójában annak az elvnek ön hogyan tud érvényt szerezni, hogyan látja, hogy a legjobb befektetés az oktatás? Közben pedig azt tapasztaljuk, hogy mondjuk, ha a felsőoktatást nézzük, akkor itt is csökkennek a források a következő időszakban, csökken az állami keretszám, a költségtérítés emelkedik, illetve elhangzik az utólagos tandíj kérdése is, illetve utólagos képzési hozzájárulás.

Hogyan látja a közoktatást, hiszen itt is szemmel látható, hogy kevesebb a forrás, valamint a pedagógus életpályánál is a feltételek nem látszanak egyértelműen igazolni azokat a megállapításokat, amelyek pozitívan ítélik meg ezt a lehetőséget. Ön hogyan látja ezt a kérdést?

A másik kérdésköröm arra irányul, hogy valójában hol készülnek a koncepciók. Én azt láttam, azt tapasztaltam, és ha itt mindazokat az embereket megkérdezzük, akik szakértői akár a közoktatásnak, felsőoktatásnak, akár a felsőoktatási törvény kapcsán is feltesszük a kérdést,

hogyan készülnek ezek, de ettől egy kicsit konkrétan is kérdezném, hogy van-e kodifikált változat a mostani helyzetnek megfelelően? Úgy tudom, hogy a kormánypárti politikusokon belül is komoly vita van. Az iránt érdeklődnék, hogy a Rektori Konferenciának ezt a mostani változatot, ha van kodifikált változat, mikor kívánják bemutatni? Olyan hírek is vannak, hogy talán a jövő héten ez kormány elé kerül, igaz-e ez a hír?

A tankötelezettségi korhatár volt az, ami úgy gondolom, itt szintén egy olyan koncepcionális kérdés, amit nem lehet tudni, hogy ez hol készül. Úgy láttam, lehet, hogy rosszul érzékelttem, hogy megdermedve figyelték az oktatási szakemberek is ezt a megállapítást. Még az önök tárcáját is meglepte ez a kérdés, hiszen különböző megfogalmazásokban azt olvastuk, hogy 17 évről tárgyaltak, sőt különböző dokumentumokban is ez volt tapasztalható, és utána halljuk, hogy 15 évről beszélnek.

Ezen túl arra kérdeznék rá, hogy mérlegelték-e, hogy ha a tankötelezettségi korhatár 15 év, akkor ennek milyen társadalompolitikai következményei vannak ebben az országban? Ugyanis az eredendő kérdésre megyek vissza: a legjobb befektetés az oktatás, és ha oda kevesebbet fogunk befektetni és ilyen koncepcionális megközelítés lesz, akkor valószínűleg máshová kell majd több pénzt fordítanunk, de szerencsésebb lenne talán az oktatásra, és ezt a kérdéskört még egyszer végiggondolni. Érdeklődöm, hogy a tankötelezettségi korhatárról önnek mi a véleménye?

A harmadik kérdésköröm arra irányul, hogy utalt a szakképzésre. Milyennek tartja a koordinációt a szakképzés-politika, valamint az iskolapolitika között? Kormánypárti politikusok véleményét is figyelve, én úgy láttam, úgy érzékelttem, hogy ők is kritikusak ebben a kérdéskörben. Tisztában vagyok azzal, hogy ez nem egy könnyű kérdés, de hogy konkrétan is legyek ebben a tárgykörben is, mi arról az ön konkrét véleménye, hogy a közismereti tárgyak aránya, óraszámuk kisebb lenne a következő időszakban, mint korábban volt, ráadásul ennek a struktúrája is teljesen más lenne, mint korábban volt.

A negyedik kérdéskör arra irányul, és itt érdeklődök, hogy a szakmai szervezeteket, érdekképviseleteket hogyan vonják be az előkészületekbe? Az elmúlt negyedévben lehetőségem volt az elnök úrral, ha jól körbenézek, talán ketten voltunk azon a fórumon, minden egyes fórumon, ami a Tudományos Akadémián volt, a közoktatással foglalkozott, a pedagógus életpályával, valamint a szakképzéssel foglalkozott. *(Michl József: Én is ott voltam.)* Örülök, akkor többen voltunk. Örülök, hogy gyakorlatilag ott azért a szakma különböző jelesei, illetve azok a gyakorló emberek megszólaltak ezekben a tárgykörökben, akár a közoktatás kapcsán, akár a pedagógus életpálya, akár a szakképzés kapcsán, én érdeklődöm, hogy ezekre a véleményekre mennyiben építenek?

Tulajdonképpen végül azt kérdezem, hogy a felnőttképzés úgy érzem, ön utalt rá, hogy most ez az öt terület önnek lehetőséget teremt, hogy a felnőttképzés nagyobb figyelmet kapjon. A felnőttképzéssel hol tartanak, hogyan gondolkodnak? Erről még az említettekhez képest is halványabb megnyilatkozásokat látok, nem igazán érzékelem, hogy ebben milyen szándékaik vannak, mert ebben úgy gondolom, hogy nagyon sok tennivaló van. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Én is köszönöm. A sorrendet mondom: Pánczél Károly jelentkezett, Sági István, Dúró Dóra.

PÁNCZÉL KÁROLY (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Miniszter Úr! Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Jelenlévők! Némiképpen kapcsolódva Sós Tamás képviselő úr egyik kérdéséhez: a Széll Kálmán terv. A Széll Kálmán tervnek minden eleme abba az irányba mutat, hogy valamilyen módon megszabaduljunk attól a mérhetetlen adósságtól, ami ma Magyarországot gúzsba köti. Ugyanakkor van ennek egy eleme, ami valóban az oktatási szakemberek körében nem volt túl szimpatikus, és ez a 15 éves tankötelezettségi kor.

Értem én, csak nem tartom helyesnek; értem én, amikor akár iskolafenntartók is azt mondják, hogy nem tudnak mit kezdeni a túlkoros, már tanulni nem nagyon szerető fiatalokkal, értem én a szakképzés átalakítását is, ami már sokkal inkább egy vállalati képzés, semmint a közoktatás része - ha itt a német modellre gondolunk -, ugyanakkor nem tartom helyesnek én magam sem a 15 éves tankötelezettségi korhatárt, és arra kérem a miniszter urat, hogy tegyen is meg mindent annak érdekében, hogy ez legalább 16 éves kor legyen.

Az indokom a következő: van nekünk egy nemzeti alaptantervünk, amely 10 évfolyamon keresztül szabályoz, ami egy átlagos magyar gyerek esetében 16 éves kort jelent. Tehát hogyha elfogadjuk, hogy van egy ilyen kulturális ismeretanyagunk, tudásanyagunk, egy olyan tudásminimum, amit szeretnénk minden magyar gyerekhez eljuttatni, és egyszer meghatároztuk, hogy ez 10 évfolyamon keresztül szabályoz, akkor ne engedjünk ebből a 16 éves tankötelezettségi korból, ez jusson el akkor minden magyar fiatalhoz! Úgyhogy én azt kérem a miniszter úrtól - nem csak a véleményét kérdezem erről -, hogy ha lehet, akkor ezt képviselje.

A másik, hogy beszámolt nekünk a miniszter úr a közoktatási törvény módosításairól. Köszönöm szépen, hogy visszatekintett a tavalyi esztendőre, hiszen a pedagógusszakma is várta ezeket a gyors döntéseket, amelyek az évisméltésre, az osztályozás és a szöveges értékelés ügyére vagy éppen az 5-6. évfolyamon a nem szakrendszerű oktatásnak az ügyére vonatkoztak. Most megvan a lehetőség tulajdonképpen mindenre: ahol jól működtek ezek a dolgok, ott megtarthatták, ami volt, aki úgy gondolja, hogy visszatér a régi rendszerhez - akár az osztályozásban, akár a nem szakrendszerű oktatásban -, az is megteheti azt. És most is folyik a közoktatási törvény módosítása egy aprónak tűnő területen, amit szintén vár a szakma: képviselőtársunk beadványa nyomán van benn a kéthavi időkeret és a pedagógus-túlórák elszámolásának az ügye. Mindez arra mutat, hogy szükség lenne a közoktatási törvény átfogó módosítására. A tavaszi jogalkotási programban ez nincs benne, kérdezem, hogy mikorra várható ez az ön által is felemlített pedagógus-életpálya modellel együtt. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. (*Sági István jelzésére:*) István, parancsolj!

SÁGI ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm a szót. Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Miniszter Úr! Több képviselőtársammal problémaként éljük meg, hogy a diplomák 40 százaléka benntagadt. Számunkra ez azért probléma, mert bizonyos szintig támogatjuk ezen hallgatók képzését, a meg nem kapott diploma, tehát a megszerzett, de meg nem kapott diploma miatt gyakorlatilag a képzettségüknek nem megfelelő munkakörben dolgoznak, vagy egyáltalán nem kerülnek alkalmazásra, és ez nehezíti a munkaerőpiacon való elhelyezkedésüket. Természetesen erre szeretnénk megoldást találni valamilyen szinten, úgy, hogy ne rontsuk az oktatás színvonalát. Azt kérdezném, hogy erre lát-e valami lehetőséget, ha igen, azt mikor lenne célszerű kidolgozni, esetleg a felsőoktatási törvény kapcsán számíthatunk-e erre, vagy kéri-e az együttműködésünket ennek a kidolgozására?

A következő kérdésem, hogy mikortól számíthatnak az önkormányzatok a pedagógusbérek, illetve az oktatáshoz kapcsolódó dolgozók bérének az átvállalására.

Az utolsó kérdésköröm pedig a tankötelezettség korhatárának a csökkentésével együtt fogalmazódott meg bennem. Ez egy lehetséges módja lehet az iskolai fegyelmi helyzet javításának, hangsúlyozom: ez az egyik lehetséges módja lehet, mert számomra elfogadhatatlan, hogy 18 éves korban általános iskolában üljenek gyerekek 4-5-6 évvel fiatalabb társaik között. Ez a 16 éves korig tartó tankötelezettséggel adott esetben megoldható lenne. A kérdésem viszont az, hogy a 15-16 év alatti gyerekekkel kapcsolatos hasonló jellegű problémákra, a fegyelmi helyzet javítására tudunk-e új eszközöket adni a pedagógusok kezébe. Mert véleményem szerint az oktatásnak, a színvonalas, minőségi oktatásnak az egyik

feltétele az, hogy az iskolában rend és fegyelem legyen. Most nem a katonaságot szeretném bevezetni az általános iskolában, de gyakorlatilag semmilyen eszköz nincs se a tanulni szerető gyermekek szüleinek a kezében, se a tanítani szerető pedagógusok kezében sem, amellyel fel tudnának lépni a tanulni nem akaró gyerekekkel szemben. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Dúró Dóra!

DÚRÓ DÓRA (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Miniszter Úr! Én elsősorban a felsőoktatási törvény koncepciójával kapcsolatban szeretnék kérdéseket feltenni. Első kérdésem a hallgatók jogainak a megváltozásával kapcsolatban az, hogy miért tartják szükségesnek a hallgatók jogainak a megváltoztatását. Illetve a felsőoktatási problématerképben az szerepel, hogy a hallgatók jogai vitatottak - ha ezt egy kicsit részletesebben kifejtétek, ezt értékelném.

Szeretnék rákérdezni arra is, hogy a koncepcióban, a vitaanyagban az szerepel, hogy kétféle alapképzést szeretnének bevezetni: egy gyakorlati és egy akadémiai alapképzést. Ehhez tartja-e magát a tárca?

Őn is említette azt, hogy szeretnék, ha 2020-ra a 30-34 éves korosztály 40 százaléka diplomával rendelkezne, illetve a koncepcióban szerepel, hogy a 18 éves korosztály 45 százalékának államilag finanszírozott felsőoktatási képzést szeretnének biztosítani. Ön szerint vagy önök szerint ezeknek a kritériumoknak a teljesítése összhangban állhat-e, illetve megvalósítható-e a koncepcióban egyébként többször célként megfogalmazott minőségemeléssel? Ezek alapvetően mennyiségi kritériumok, milyen viszonyban állnak ezek azokkal a minőségi törekvésekkel, amelyeket a tárca megfogalmazott?

Egy sajtónyilatkozatban olvastam azt, hogy elhangzott egy sajtótájékoztatójukon, miszerint az a cél, hogy 6-8-10 állami egyetem legyen az országban. Ez így elsőre kevésnek tűnik. Ez azt jelenti, hogy újabb integrációra, összevonásra lehet számítani? Vagy másképpen képzelik ezt el?

Még egy nagyon fontos problémáról szeretném a tárca álláspontját megkérdezni. Nagyon sok olyan fiatal hallgató van, aki azért nem tudja megszerezni a diplomáját vagy a képzettségét, mert nem rendelkezik az elvárt nyelvvizsgával. Tervezi-e a tárca, hogy foglalkozik ezzel a problémával, illetve hogy valamilyen változásokat eszközöl ebben a tekintetben?

Az utolsó kérdésem a Széll Kálmán-tervnek ehhez a bizonyos költségtérítéssel kapcsolatos megfogalmazásaihoz kapcsolódik. Egyrészt az a kérdésem, hogy mérvadónak tekinthetjük-e, ami itt le van írva, mert nagyon sok ellentétes nyilatkozat hangzott el ezzel kapcsolatban. Illetve tudjuk azt, hogy nagyon sok olyan hallgató van, aki nem feltétlenül a tanulmányi eredményei miatt kényszerül arra, hogy költségtérítéssel vegyen részt, és itt az szerepel, hogy szeretnék megteremteni ennek a kivezetését szeretnék az állami intézményi körből. Szeretnének-e változtatni akkor azokon a lehetőségeken, hogy valaki mondjuk hosszabb ideig vehesse igénybe az államilag finanszírozott képzést, akár második diplomát is szerezhessen államilag finanszírozott képzéssel, vagy hogyan szeretnék ezt a problémát orvosolni?

Végül szeretnék csatlakozni azokhoz, akik a tankötelezettség korhatárának ilyen mértékű csökkentése ellen tiltakoznak. Amikor a közoktatási koncepcióban a 17 évet jelölték meg, akkor én nagyon örültem, azzal egyetértettem. Szeretném, hogyha az a koncepció valósulna meg, és nem a 15 év. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. *(Jelzésre:)* Kolber István, parancsolj, István!

DR. KOLBER ISTVÁN (MSZP): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Bizottság! Megvallom őszintén, nagy empátiával hallgattam és figyeltem a miniszter úr beszámolóját - bele tudtam képzelni magam a helyzetébe, magam is több ilyen beszámolót tartottam. Ilyenkor az ember igyekszik átfogó képet rajzolni az adott ágazatról, bemutatni a folyamatokat és felvillantani a célokat.

E tekintetben azonban nekem némi hiányérzetem van, hiszen ilyenkor bizottsági tagként mindig arra vagyunk kíváncsiak, hogy mit gondol a miniszter, mit szándékozik tenni egyes területeken. Hadd kérdezzek én rá néhány ilyen dologra és kérdésre.

Nemcsak a minisztérium, hanem az egész kormány tevékenységét illetően egy nagy változás volt az, hogy kevesebb a miniszterek, minisztériumok száma. Egy új kormányzati és minisztériumi struktúrában dolgoznak. Ez szükségszerűen azt jelenti, hogy sok államtitkárral tevékenykedik miniszter úr, széles körű feladat- és felelősségi körrel dolgoznak. De úgy tűnik, legalábbis külső szemlélőként, hogy itt azért többször recseg-ropog ez a szerkezet. Hogyan látja miniszter úr, megfelel-e ez, jó-e ez a széles felelősségi kör, mennyiben lehetett érvényesíteni egy egységes kormányzati szemléletet az ön felelősségi körébe tartozó ágazatok tekintetében?

Szeretnék feltenni egy olyan kérdést is, arra való figyelemmel, hogy miniszter úr tudós ember, és a mi bizottságunk feladatkörébe nem csupán az oktatás, hanem a tudományos élet, a kutatási feladatok is tartoznak, és én ezt fontosnak tartom. Itt is először a szerkezettel kapcsolatosan szeretnék kérdezni néhány dolgot. Megvallom őszintén, nem lehet átlátni, nem lehet érteni ezt a szerkezetet.

Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes úr felel a tudománypolitika koordinációjáért. Ebbéli minőségében ő a Nemzeti Kutatási és Innovációs Tudománypolitikai Tanács elnöke. Ugyanakkor miniszter úr ugyancsak tudománypolitikáért felel, úgymond – ahogy a statútum itt tartalmazza – a kormányzati tudománypolitikáért, tehát úgy tűnik, hogy van egy tudománypolitika és egy kormányzati tudománypolitika. Mit takarnak ezek a fogalmak? Hogyan lehet ezeket elválasztani? Most nem is beszélek arról, hogy a nemzetgazdasági miniszternek és a fejlesztési miniszternek is sokrétű feladataik vannak ezen a területen. De ez csak egy kérdés természetesen, az irányítási viszonyok kérdése, a másik az, hogy mi történt az elmúlt lassan egy esztendő alatt a tudománypolitika tekintetében, és ön, különösen itt az új Széchenyi-terv tükrében mit gondol a tudomány-, technológiai és innovációs politikai stratégiáról, merre kell fordítani, vagy kívánja-e valamilyen irányba fordítani ennek a területnek a szekerét?

A következő kérdésem a Magyar Tudományos Akadémiához kapcsolódik. Nyilvánvaló és egyértelmű az ő autonóm státusza, mégis vannak kormányzati teendők és feladatok. Néha megvallom őszintén, egyébként úgy érzem, hogy az Akadémia elnöke is egy kvázi miniszterként dolgozik, fontos koncepciók, például a felsőoktatási koncepció készültek az Akadémia falai között, bár úgy gondolom, hogy ez inkább a minisztériumban kellett volna hogy készüljön. Éppen elnökválasztás előtt állunk, azonban az Akadémia háza tájékáról is elég sok probléma hallatszik, az elmúlt időszakban azért csökkentek a források az Akadémiánál, az OTKA-nál és a felsőoktatási kiadásoknál is, azért nyilvánvalóan ez a helyzet. Intézeti vezetőváltások, viták a tudomány, a tudománypolitika területén belül. Hogyan látja ön az Akadémia státuszát, az akadémiai törvényt? Ezt 2009-ben fogadta el a parlament, tervez-e ezen a területen valamilyen változást? Milyen irányú mozgások lennének kedvezőek?

A következő, amit szeretnék kérdezni, még mindig a tudománypolitikához kapcsolódik, hiszen a tudásalapú társadalom, gazdaság, versenyképesség körében ez érthető, nagyon fontos dolog még az is, hogy mennyiben egyenletes ez a tudás, hogyan oszlik el az országban. Mit gondol erről miniszter úr? Mit szeretnének tenni? Mi a véleménye vagy mit

gondol a tudásközpontokról, a Pólus-programról? Mennyiben kívánja ezeket továbbvinni, erősíteni vagy új eszközöket bevetni, új programokat indítani?

Egy konkrét dolgot is kérdeznék, hiszen nyilvánvalóan a tudománypolitika területén a nemzetközi tudományos együttműködés, különösen az Európai Unión belül egy kiemelt terület, és itt van ez az ELI, a szegedi Lézerkutató Intézet sorsa. Úgy látom, úgy érzem, hogy sajnálatos módon lelassult, késnek a döntések, a folyamatok, holott Magyarország egy olyan szerelvényről maradhat le így, ami tudományos szempontból is sok lehetőséget jelent. Mit tett ön annak érdekében, hogy felgyorsuljanak az események, vagy tud-e, kíván-e tenni ezen a területen valamit az elkövetkezendő időszakban?

Az oktatásról sokan kérdeztek, én megpróbálnék inkább két átfogó kérdést felvetni. Az egyik az esélyegyenlőség kérdése, mit gondol ön erről? Milyen eszközöket szeretne alkalmazni, használni ennek érdekében? És valóban a tankötelezettségi kérdéstől a hátrányos helyzetű tanulókig bezárólag sokfajta kérdés van, egy dolgot azonban itt konkrétan is megkérdeznék, a kollégiumok szerepéről kérem, mondjon néhány dolgot, amit tervez tenni, vagy gondol ezzel kapcsolatosan.

A másik sarkalatos kérdés nyilván ma Magyarországon az iskolafenntartás, nem csupán az, hogy állami vagy önkormányzati, hanem általában az anyagi feltételek helyzete meglehetősen drámai a helyzet. Nem csupán az iskolákban, hanem az önkormányzatoknál nyilvánvalóan, mindenütt komoly hiányok halmozódtak fel, és az a 31 milliárd forint, ami a Belügyminisztériumnál rendelkezésre áll különböző önkormányzati segítségnyújtásra, az sajnos, messze nem lesz elég, és úgy látom, hogy veszélyeztetve van az oktatási intézmények működőképessége is.

Az utolsó kérdésem tulajdonképpen ugyancsak a pénzhez kapcsolódik, az érdekérvényesítésről, a tárcának a súlyáról, azt érzem vagy lehet érezni, hogy talán a helyzethez képest is hátrébb szorulnak ezek a területek. Van-e valami elképzelése, valami újabb eszköz, amiről esetleg nem tudunk, ami segítheti ezt a sokrétű feladatkört, és ezen belül az oktatás és a tudomány helyzetét, amely miniszter úr feladatkörét érinti? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Farkas Gergely!

FARKAS GERGELY (Jobbik): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Bizottság! Az első kérdésem arra vonatkozna, itt az ez évi költségvetésben 350 millió forint szerepel a kisiskolák újrainvitására, illetve a miniszter úr is említette, hogy a kormány már hozott döntést, illetve tárgyalta, hogy milyen pályázat útján fogják ezt szétosztani. Erről szeretnék kérni egy tájékoztatót, ha megoldható, illetve azt vetném fel, hogy a költségvetésben ez úgy szerepel, mint a bezárt kisiskolák újrainvitására. Ugyanakkor napjainkban is számos helyen tapasztaljuk, hogy jelen pillanatban is iskolák zárnak be, szűnnek meg. Nem lenne-e érdekesebb a megszűnés előtt álló iskoláknak adni ezt az összeget, illetve nekik is juttatni, hiszen sokkal költséghatékonyabb egy még meglévő iskolát megmenteni, mint már egy bezártat újrainvitálni.

Miniszter úr említette a bevezetőjében, hogy fog szólni a mindennapi testnevelésórákról. Nem tudom, hogy én nem figyeltem-e esetleg figyelmesen, de talán kimaradt. Arra szeretném kérni, hogy akkor erre majd térjen ki a válaszában, hogy ez most miként is áll.

Szeretném megkérdezni, hogy mi a véleménye miniszter úrnak a bentlakásos iskolákról. Mi ezt már számos alkalommal felvetettük, régi programpontunk, úgy gondoljuk, hogy a halmozottan hátrányos diákoknak ez egy megfelelő eszköz lenne ahhoz, hogy felzárkóztassuk őket. Érdeklődni szeretnék, hogy mi a kormány álláspontja ezekkel az iskolákkal kapcsolatban.

Szintén érdeklődni szeretnék, hogy benyújtottunk egy határozati javaslatot a hittan, illetve az erkölcstan kötelező tantárgyi szerepeltetése céljából, amit elutasított a kormánytöbbség. Kérdezném, hogy ennek mi volt az oka, illetve a jövőben várható-e ezen a téren valamilyen lépés, hogy szeretnék ezt – ha szeretnék egyáltalán – megoldani?

Miniszter úr is az elején elmondta, hogy öt szakterület szorosan együttműködik, és így én is bátorodom egy kicsit periférikus területekről is kérdést intézni a miniszter úrhoz. Az egyik: a kulturális területről szeretném kérdezni, hogy kíván-e a kormány nagyobb hangsúlyt fektetni az őstörténetünk kutatására. Már csak azért is merészelem ezt megkérdezni, mert Szöcs Géza államtitkár tavaly nyáron jelentette be, hogy szeretnének egy Julianus barátról elnevezett, elsősorban genetikai kutatást végző programot indítani, ebből azonban nem valósult meg ez idáig semmi. Terveznek-e akár ezzel a programmal, akár más módon őstörténetünkkel a jelenleginél komolyabban foglalkozni?

A másik egy kicsit periférikus kérdésem pedig az ifjúsággal kapcsolatos. Egyrészt azt egy kicsit sajnálom így utólag is, hogy az öt terület közé az ifjúság nem fért bele, amivel a minisztérium foglalkozik. Régen még a minisztérium nevében is szerepelt ez, most sajnos, az öt terület között sem szerepelt felsorolandóként.

Illetve az ifjúsággal kapcsolatos egyéb komoly hiányosság az ifjúsági törvény hiánya, és itt merészelem utalni arra, hogy a miniszter úr 2010. június 18-án egy írásbeli kérdésre azt válaszolta, hogy komoly társadalmi egyeztetést követően szeretnének ez ügyben lépni. Azóta 9 hónap eltelt, szeretnék érdeklődni, hogy hol áll ez a társadalmi egyeztetés, illetve általában az ifjúsági törvény kidolgozása, mikor fog ez olyan stádiumba lépni, hogy abból legalább egy előzetes koncepciót a nyilvánosságnak szánunk? Ezt szeretném megkérdezni.

Illetve még egy apró kérdésem lenne: a 9 osztályos általános iskoláról hallottunk a bizottsági elnök úrtól. Szeretném megkérdezni, hogy ez egy kikristályosodott álláspont-e, vagy mit is kell tudni erről a tervről? Köszönöm szépen.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Pichler Imre. Parancsolj, Imre!

PICHLER IMRE LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm a szót. Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Miniszter Úr! A kérdésemet a művészetoktatással kapcsolatban, azon belül is a zeneoktatás finanszírozásával kapcsolatban szeretném feltenni, és nagyon rövid leszek. Arra szeretném a miniszter úr figyelmét ráirányítani, hogy míg a csoportos foglalkozást végző művészetoktatási intézmények tulajdonképpen elég jól elvannak a finanszírozásból - nem azt mondom, hogy sok mindenre telik nekik -, viszont azoknál az intézményeknél, ahol egyéni zeneoktatást végeznek, igen komoly problémák vannak. Esetleg valamilyen módon átcsoportosításra gondol-e a miniszter úr? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. *(Jelzésre:)* Kucsák László képviselőtársunk következik. Parancsolj, Laci!

KUCSÁK LÁSZLÓ (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Államtitkár Asszony! Államtitkár Úr! Elnök Úr! Kedves bizottsági Tagok! Vendégek! A hosszú megszólítás után igyekszem a továbbiakat rövidre fogni. A magam részéről is köszönöm szépen a tájékoztatót. Ebből is kiderülhetett a számunkra, hogy igen sok területre kiterjed a minisztérium tevékenysége, és szerintem az egész minisztérium tevékenysége, a miniszter úr tevékenysége és ezen belül az oktatási tárca tevékenysége is embert próbáló feladat. Úgyhogy ehhez a továbbiakra is kívánok mindannyiuknak lelki, szellemi és fizikai erőt is, mert amennyi kérdés eddig itt elhangzott, az gyakorlatilag egy évre elegendő lenne, úgy gondolom, részletes feldolgozásra, de ez a műfaj sajátosságaihoz is sorolható.

Több más mellett az is elhangzott a miniszter úr tájékoztatójában, hogy az elmúlt időszakban milyen jogszabályi módosításokon vagyunk túl. Itt lehet gondolni arra, amit Pánczél Károly képviselőtársam is megemlített, amit én magam is nagyon fontosnak és rendkívül jó iránynak tartok. A nem szakrendszerű oktatás, az évisméltésre bocsátás kérdésére, a szöveges értékelés, minősítés ügyében a módosítások, úgy gondolom, igen erős szakmai támogatásra is találtak, helyesek voltak. Csakúgy helyesnek gondolom egyébként azt, ami valóban előttünk áll: a kéthavi tanítási időkeret problematikájának a rendezését. Ezek tehát rendkívül fontos, előremutató lépések, még hogyha apróbbak is mindahhoz képest, ami szintén itt áll előttünk vagy amely folyamatban benne vagyunk, a legalábbis 3 plusz 1 rendkívül fontos törvényjavaslat: a közoktatási törvény koncepciója, a felsőoktatásra vonatkozó törvényjavaslat, itt van előttünk valamilyen módon a szakképzés ügye, ami nyilván nem a tárca organizációjában zajlik, de nyilvánvalóan kell hogy legyen egy megfelelő együttműködés annak érdekében, hogy ez is jó megoldásokat hozzon mindannyiunk számára, és elindult a tervezési folyamat a pedagógus-életpályára vonatkozóan is.

Mindezek alapján olyan kérdést szeretnék feltenni, amely kérdésbe válaszként akár több, korábban elhangzott kérdés is beleágyazható, hogy ismerve ezeket a feladatokat körülbelül milyen időbeli ütemezéssel tudunk kalkulálni a jelen állapot szerint a törvényjavaslatokkal összefüggésben. Szerepel-e az elképzelések között olyan, hogy valamely elemet, valamely részelemet esetleg ne a 2012/2013-as tanévtől, hanem talán már korábban, praktikusán a soron következő tanévben be lehessen léptetni? Hogyha erről hallhatnánk, hogy most itt, március közepén, derekán hogyan gondolkodjunk a továbbra nézvést a jogszabályalkotási folyamatról. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. *(Jelzésre:)* Cseresnyés Péter. Parancsolj, Péter!

CSERESNYÉS PÉTER (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Miniszter Úr! Államtitkár Asszony! Államtitkár Úr! Két-három rövid kérdést szeretnék feltenni. A miniszter úr a beszámolójában említést tett arról, hogy a természettudományos képzésre nagyobb hangsúlyt kell fektetni, vissza kell térni azokhoz az alapokhoz, ahonnan az elmúlt években elrugaszkodtunk. Én azt hiszem, hogy ez egy nagyon fontos kérdés, és mindenképpen a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő választ kell erre adni, hiszen akkor, amikor fizikatanárképzési problémák vannak középiskolás szinten, akkor az azt jelenti, hogy valamit reagálni kell, erre valamit lépni kell. Azt szeretném megkérdezni, hogy mikor várható ebben előrelépés. Többek között azért is kérdezem ezt, mert akkor, amikor a mindennapos testnevelésről szóló vita folyt itt a bizottságon belül is, többször felmerült az a kérdés, hogy hogyan biztosítjuk majd az órakeretet, hogyan biztosítjuk azokat az anyagiakat, amelyeket a mindennapos testnevelés bevezetése igényel.

A másik kérdésem a vidéki felsőoktatással kapcsolatos. Nem feltétlenül a nagy, vidéki egyetemi városok kapcsán teszem fel ezt a kérdést, hanem egy olyan város vezetőjeként, ahol tíz éve működik egy egyetem segítségével felsőoktatás, és abban az esetben, hogyha valamiféle hátrányt szenvedne a felsőoktatás, ha kevesebb diák lenne, ha kevesebb pénzt tudnánk fordítani kormányzati szinten a felsőoktatásra, akkor, attól félek, hogy azok a vidéki városok, ahol egy-egy kar, vagy még nem is kar, hanem néhány szak tanítása valósult meg az elmúlt időszakban, kárt szenvednek. És maga a város, ezek a városok is elég komoly hátrányt szenvednének ezzel, hisz egy olyan szellemi potenciál, egy olyan szellemi központ alakult ki az ott működő iskolák, felsőoktatási intézmények körül, amelyből a város egyéb területen is nagyon komoly lehetőségeket kapott, és nagyon komoly erőforrást tudott megmozgatni a város társadalma mindennapjai életében. Szeretnék tehát tudni erről valamit, mi a terv, van-e egyáltalán elképzelés, hogy hogyan tudnák segíteni a vidéki városokban, a kisebb városokban elindult felsőoktatás továbbélését?

A harmadik kérdésem az utolsó rövid kérdés. Pedagógusberkeken belül óriási igény mutatkozik a régi tanfelügyeleti rendszer visszaállítására. Igénylik a szakmai segítséget; nem föltétlen a felügyeletet, hanem azt a szakmai segítséget, amelyet régebben egy-egy tanfelügyelő, hogyha jól végezte a dolgát, adni tudott. Úgy tudom, van elképzelés e tekintetben. Azt szeretném megkérdezni, hogy mikorra várható az ilyen támogató felügyelő rendszer kialakítása. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Van-e egyéb kérdés? *(Jelzésre:)* Michl József, parancsolj!

MICHL JÓZSEF (KDNP): Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Bizottság! Két dolgot szeretnék megemlíteni. Az egyik kérdés, amit az előbb Pichler képviselőtársam is felvetett már, a művészeti oktatás kérdése. A kérdésében volt egy olyan gondolat, amely felé én terelni szeretném a történetet, hogy megszűnjön végre, hogy kijátsszuk egymás ellen a csoportos és az egyéni művészeti oktatásban érdekelt feleket. Azt szeretném egyrészt kérni, másrészt pedig kérdezni, hogy lát-e lehetőséget arra a miniszter úr, hogy a jövőben a művészeti oktatás akár szellemiségében, összekapcsolódva a mindennapos testnevelés gondolatával, hasonló súlyt kapjon a közoktatásban.

Én hiszek abban, hogy akkor fog csökkenni Magyarországon a drogokkal és egyéb ilyen ajzószerekkel élők száma, ha a gyerekeinket az általános iskolában délután úgy tudjuk lefoglalni, hogy az a számukra sokkal hasznosabb lehet.

Ehhez kapcsolódik a másik felvetésem is. Mi Tatán bevezettünk egy új tantárgyat a felső tagozatban, aminek egyszerűen az a neve, ahogy a mi városunkat hívják, Tata a tantárgy neve. Ötödik fölött minden osztályban heti egy órában a saját városukról tanulnak a gyerekek. Szeretném megkérdezni, hogy lát-e lehetőséget miniszter úr arra, hogy a hazafias nevelés részeként az új közoktatási törvény konkrétan segítse ezt elő, illetve jó értelemben kötelezze arra az iskolákat, hogy egy kicsit letről kezdve fejtsék meg ezt a történetet, és segítsék azt, hogy a hazafias nevelés ne valami megfoghatatlan, ismeretlen történet legyen a gyerekeknek, hanem az ő saját utcájukból indul el ez a dolog. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Van-e egyéb kérdés? *(Nincs jelzés.)* Én is feltennék egy párat, ha lehet. Először csak két megjegyzés. A finnugor nyelvrokonság, ahogy tanultuk, az nyelvrokonság, tehát nem genetikai, ezt nehéz cáfolni genetikai vizsgálatokkal. A második megjegyzés, hogy az erkölcs és etika oktatás 2000 óta része a kerettantervnek. Sajnálatos módon 2002-ben Medgyessy Péterék ezeket a kerettanterveket választhatóvá tették, így nem bomlott ki ez a folyamat. Nyilván most a nemzeti alaptanterv, kerettanterv felülvizsgálatával ez a helyzet orvosolható.

A szakképzésről fontosnak tartom azt hangsúlyozni, hogy a duális képzés, tehát a valódi gazdasági szereplőknél folytatott gyakorlati képzés kialakítását ne kapcsoljuk egybe a redukált, csökkentett idejű szakképzéssel. Miközben nagyon fontosnak tartom, hogy egyre inkább a valódi gazdasági szereplőknél tanulják meg a gyerekek a gyakorlatot, úgy nagyon veszélyesnek gondolom, ha ezt csak egy redukált idejű szakképzés keretében tudjuk elképzelni. A kettőt nem kell összekapcsolni. A duális szakképzés jó, a redukált szakképzés rossz. Mint rosszat is meg lehet tartani, egyfajta menekülő pályát azoknak a gyerekeknek, akik képtelenek sikeresen tanulni, ez mondjuk a gyerekek 3-4-5 százaléka, de semmiképpen sem a fő irány.

Különösképpen igaz ez Magyarországon, ahol egy nyolcosztályos iskolára építenénk rá ezt a redukált szakképzést, szemben Németországgal, ahol kilenc évfolyam, és Magyarországon a nyolc évfolyam alatt 4800 közismereti órát adunk a gyerekeknek, míg Németországban a kilenc évfolyam alatt 7200-at. Az egy évfolyamból csak 11 százaléknyi

különbség fakadna, a többi 20 százalék, egyötöd részben a tanév hosszából, részben a tanítási nap hosszából fakad.

Éppen ezért gondolom azt, hogy megfontolandó most, az iskolarendszerünk áttekintésekor számba veendő alternatíva, a kilenc évfolyamos alapiskola megalkotása. Nem önmagában a kilenc évfolyam a fontos, hanem az, hogy kevés az a közismereti óraszám, amit adunk a gyerekeinknek. Én nem látom jelentősen növelendőnek, növelhetőnek a napok hosszát és a tanév hosszát sem belátható időn belül, ezért kizárásos alapon az évfolyamok számának a növelése az, ami szerintem egy megfontolandó kérdés.

A 15 éves korhatárt, mármint kötelező iskolába járási korhatárt, tankötelezettséget én is aggályosnak tartom, 16 volt 1998-ig. Ebben az időszakban kezdtük el felmenő rendszerben 18-ra emelni. Sok feszültséget hozott ez a rendszerbe, részben ezeket a feszültségeket éljük át. Szinte minden érv abba az irányba mutat, hogy ha itt valaki csökkenteni akar, akkor nem szabad 15-ig lemenni, csak 16-ig. Megjegyzem: nyilván nem az a jó, ha ezt az eszközt használjuk fegyelmezési célra. Tehát szerintem az oktatás részéről a 16 évet lehet alátámasztani. El tudom képzelni, hogy a gazdaság szempontjából szólhatnak érvek a 15 év mellett, én nem nagyon találkoztam még ilyenekkel, de az oktatási nézőpontból a 16 indokolható, a 15 nem.

Az összetartozás napja, június 4-e, osztálykirándulások, az általunk itt sokáig vitatott határozat. Tudom, hogy végül is egy ilyen vegyes megoldás alakult ki, hogy a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumhoz került egy része a forrásoknak és talán a feladatnak is, de egy jelentős felelősség – talán erről is vitatkoztunk a bizottság előtt – a tárcánál van. Nem tudom, hogy hallhatunk-e erről valamit, mikor jelennek meg a pályázatok az iskolák számára, mikor várhatjuk a pedagógusok felkészítését szolgáló Magyarország Háza működésének a kezdetét.

A második a kisiskolák, részben a bezárt iskolák újraindítása, részben a kockázatnak kitett kisiskolák. Én ott látom a gondot, hogy a kormány most szerdán tárgyalta ezt a dolgot. Ez azért gond, mert az önkormányzatok a költségvetéseiket elfogadták az elmúlt hónapban, és ezeket a nem egyszer keserű döntéseket – kényszerűen keserű döntéseket – meghozták. Tehát ezt a pályázatot nem márciusban kell meghirdetni, hanem januárban.

A harmadik: miniszter úr is említette az emelt szintű érettségit, tehát a felsőoktatási továbbtanulásnál azt szeretnénk, hogy minél több szaknál az emelt szintű érettségi követelmény legyen. Itt nem tudom, megjelent-e már az ezzel kapcsolatos kormányrendelet, vagy csak az én figyelmemet kerülte el. Erről is többször vitatkoztunk ebben a körben, ebben a bizottságban, kérlek, segíts ebben, hogy ez már napvilágot látott-e. Köszönöm.

Tessék, parancsolj!

Dr. Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter válaszai az elhangzottakra

DR. RÉTHELYI MIKLÓS nemzeti erőforrás miniszter: Köszönöm szépen a kérdéseket, megjegyzéseket, kiegészítéseket. Sós Tamás képviselő úr kérdéseire válaszolva, hogy a legjobb befektetés az oktatás. Valóban. Az ország lehetőségeihez képest, és valaki - majd oda fogunk érni - az érdekegyeztetés kérdését is felvetette, hogy vajon, a tárcának a súlya milyen a kormányon belül.

Azt tudom mondani, hogy amikor az idei költségvetést kellett tervezni, akkor ágazatonként történt a tárgyalás, és minden államtitkár azzal jött vissza, hogy az elképzeléseknek megfelelően alakul a 2011-es költségvetés. Az, hogy most ebből bizonyos összeget félre kellett tennünk, ez nehezíti az életet. De azt tudom mondani, hogy azon lehet vitatkozni, hogy a minisztériumon belül valóban az a költségvetési helyzet, az az optimális egyensúly, ha mindent megnézünk és összerakunk egymás mellé, ez remélhetőleg változni is fog az évek során, de azt kell mondanom, hogy én úgy látom, hogy semmi hátránya nincs annak, hogy a kormányon belül itt öt olyan tárca, amelyik a költségvetésből nagyrészt részesül, együtt kerül képviseletre.

Meg kell mondanom, hogy a fejezetnél lévő költségvetési pénzek szétosztásával, illetve a tervek jóváhagyásával is a kormány a tegnapi ülésén foglalkozott, és messze, a nyomunkban sincs egyik tárca sem az összeget tekintve, amennyit a fejezeti célú soroknál a különböző hozzánk tartozó és így a költségvetésből támogatott szervezetek, intézmények számára biztosítani tudunk.

Ez valószínűleg nagyon sok esetben nem annyi, mint amennyit ők vártak, nem annyi, amennyiből mondjuk egy emelt szinten lehetne működtetni azt a szervezetet, de a tárcának a helyzetét, azt hiszem, ez elég jól biztosítja. Nem tervezzük tandíjat a felsőoktatásban, nem szerepel a tandíj, és a képzési hozzájárulás sem szerepel, és természetesen az oktatás az általános iskolában, tehát az alapképzésben és a középfokú képzésben is ingyenes, ez az alkotmányban is így van benne, a készülő alkotmányban is.

Hogy a koncepciók hol készülnek? A koncepciók szakértői körökben készülnek, azt kell hogy mondjam, és a koncepciók további sorsánál a legkülönbözőbb összeállításban találkoznak azok, akiktől azt várjuk, hogy a koncepció, tehát az egész feladat megoldásában segítségünkre legyenek, ötleteket adjanak. Külön kérdés volt, hogy kodifikált változat létezik-e. Készül egy kodifikált változat, de még nem készült el, tehát nincs még készen. A kodifikált változatnak a lépésenkénti kidolgozásába megint csak bevonjuk azokat a szakértőket, akik már részben a konzultációban is részt vettek, és akiknek a véleményére megint csak nagyon számítunk, mert végül is hogyha elkészül akármelyik, akár a felsőoktatási, akár a közoktatási törvény tervezete, azt el kell fogadtatnunk, és jobb menet közben kialakítani azokat a..., legalábbis A-, B-verziókat, változatokat írni azokra a pontokra, ahol erre szükség van.

A tankötelezettséget nagyon sokan érintették. Valóban, a Széll Kálmán-tervben 15 év van. A közhangulat, az itteni közhangulat és, azt kell mondjam, a minisztériumon belüli közhangulat is a 16 évet tartaná alkalmasnak. Talán Pánczél Károly kért meg engem, hogy képviseljem ezt az álláspontot; én képviselem ezt az álláspontot. Valóban több érv is elhangzott itt, hogy mi támasztja alá a 16 évet, olyan vélemények is elhangzottak, nyilván mindenki tudna érveket, hogy a 18 éves korig való kötelező iskolába járásnak mik a hátrányos következményei, hátrányos fordulatok. Kár, hogy ez így van, tehát hogy túlkoros fiatalokat, gyerekeket kell oktatni az iskolában, akik nem illeszkednek bele abba az osztályközösségbe, és zavarják az oktatást - ez nem jó. Valaki megkérdezte, milyen eszközeink lesznek arra, hogy az iskolában fegyelmet lehessen tartani. Azt kell mondjam, hogy a tanári tekintély az, ami az iskolában a tekintélyt meg kell hogy alapozza - a szülők közreműködésével, mert az iskola a tanárnak és a szülőnek egy közösen támogatott intézménye, ahol a számunkra legfontosabb dolog, a fiatalok tanítása, oktatása, képzése történik. Nem hiszem, hogy arra kellene gondolnunk, hogy itt a szigor néhány évtizeddel ezelőtti formáit hozzuk vissza az iskolába, egy más társadalmi rendben élünk.

A szakképzés koordinációja. Meg kell mondjam, mi valóban nagyon sokat küzdöttünk, hogy a szakképzés maradjon az oktatási minisztériumban - a körülmények nem ezt eredményezték aztán. El kell, hogy fogadjuk, hogy itt akkor valami újat kell hozni, hogy a szakképzés nem működött, hogy a szakképzésben nem találták meg az életük megalapozásához szükséges lehetőséget a fiatalok, a szülők számára talán nem volt megfelelően indokolt, hogy odakerüljenek, tehát sok minden indokolta azt, hogy a szakképzésnek új tartalmat kell adni, és ehhez az új tartalomhoz kell egy új forma is. Az elnök úr is mondta, említette, ilyen gyors, turbó szakképzésről is hall az ember. Ez egy nagy kockázat. Jobb lenne, hogyha a szakképzést nem turbó módon intéznénk, hanem kivárva azt az időt, és hozzátéve a közoktatás oldaláról mindazt, ami a fiataloknak szükséges, mert a szakbarbárságnak, bár nem erre használjuk a „szakbarbárság” szót, de azért valami ilyesmit lehetne használni arra, aki 16-17 éves korában csak egy mozdulatot tanul meg, és arra épül az élete - arra nyilván nem lehet egy életet építeni. A közismereti tárgyaknak a súlyát tehát a

minisztérium képviseli, és el kellett fogadnunk, hogy egy új szerkezetben, egy új tartalommal dolgozunk, és ebben a mi részünkről az együttműködés biztosított.

A Magyar Tudományos Akadémia és a szakmai szervezetek bevonása. A Magyar Tudományos Akadémia. Amikor elkészült a felsőoktatási törvény tervezetének első több tíz oldalas formája, akkor az egy általános alapelvekkel kezdődött, és az egész anyagot elküldtük Pálinkás József elnök úrnak. Pálinkás Józsefnek - azon túl, hogy az Akadémia elnöke - az oktatásban is nagyon komoly tapasztalatai vannak, túl azon, hogy oktatási miniszter volt, korábban az Oktatási Minisztériumban dolgozott államtitkárként is. Úgy válaszolt, hogy azt a 15-16 pontot, amit mi ott fontosnak tartottunk, ő módosítja, kiegészíti, de lényegében egyetértett vele. Ezt egyszer egy tévéadásban ő el is mondta, csak este 11 és 12 között. Utána ez az anyag, aminek ezek után az lett a neve, hogy a Pálinkás-féle javaslat, önálló életet kezdett élni, pedig az abból az anyagból indult ki, amit az oktatási ágazat munkatársai, az a munkacsoport, amely ezen dolgozott, elindított. Számunkra nagyon komoly biztosíték volt, hogy Pálinkás elnök úr egyrészt hozzáfűzte azokat a megjegyzéseket, amelyekkel ez az anyag értékesebb lett, másrészt hogy nagyjából egyetértett vele. Kicsit nehezen lehetett mit kezdeni azzal, hogy ez aztán teljesen elvált az államtitkárság munkájától - de azért most már együtt van ez, együtt vannak a fogalmak is és az anyag is.

A felnőttképzés, ami valóban nagyon fontos lenne, az sincs nálunk sajnos. Itt is tudunk ötletekkel jönni ebben a vonatkozásban, és a felnőttképzésnek megint csak az egész strukturális átalakítása... Nagyobb súllyal kellene a felnőttképzéshez nyúlni, és nagyobb anyagi forrásokat is kellene biztosítani hozzá. De ennek is eljön az ideje, mert ennek komoly társadalmi vonatkozásai lennének, ahogy ezt a bevezetőmben meg is említettem. Úgyhogy ezeket a pontokat írtam itt fel, ezt tudnám válaszként mondani.

Pánczél Károly számára: az államtitkárság is és személy szerint én is a 16 évet tartom jónak... Megint csak egy új helyzet van, az egész életünk tele van ilyen új helyzetekkel, és ha valaki a kormány helyzetét nézi, az is állandóan újat keres, természetesen megalapozottan, és a múltat, az eddigi dolgokat nem felrúgva, de mindenképpen egy új ötletnek kell kijönnie, aminek a céljait is meg tudjuk fogalmazni, és utána hozzátesszük mindazt, ami az eredmények eléréséhez kell.

Valóban említettem itt a két hónap, egy hónap eltérést. A kormány tárgyalta tegnap, és elfogadta, tehát támogatta azt a képviselői javaslatot, hogy rendeződjön a pedagógusok különóra-díjazása, és ne kelljen fél évet várni rá, és remélem, hogy ez megy az önmaga útján. Mondom, a kormány pozitívan foglalt állást ebben a kérdésben éppen tegnap.

Tanári életpálya. Sós képviselő úr is rákérdezett a tanári életpályamodellre. Ez megint olyan, hogy le kellett írni, meg kellett fogalmazni, hogy mi az elvárás a pedagógusokkal szemben, és természetesen hogyha az elvárásokat kodifikáljuk és mondjuk táblázatban szedjük, akkor ehhez a megfelelő juttatásokat is oda kell tenni. Ez nem jelenti azt, hogy... Tehát várni kell arra a költségvetési évre, amikor ennek a realitása is meglesz, és mi nagyon reménykedünk abban, hogy már 2012-ben meglesz ennek a lehetősége. De hogyha nincs meg ez az anyag, és nem képviseljük minisztériumi, államtitkársági szinten, és ha ezt kapkodva kellene összeállítani egyszer, azért, egyszerűen mert éppen akkor van pénz, nem az lenne a megfelelő eljárás ebben a vonatkozásban. Itt tehát van egy tervezet, amely megvitatásra került a szervezetekkel. Mi nagyon reménykedünk abban, hogy ennek minél hamarabb érvényt tudunk szerezni, mert a pedagógusok helyzetének a tisztázása az iskolában, az iskolán kívül, otthon nagyon fontos eleme, alapvető fontosságú eleme annak, hogy utána az egész oktatásról tudjunk beszélni, és terveket tudjunk szőni a pedagógusok munkájára építve tulajdonképpen.

Sági Istvánnak a nyelvvizsgával kapcsolatban: ez egy nagy gond. A jelen helyzetet nem oldja meg az, hogy két év alatt a felsőoktatásra jelentkezők nyelvtudása 50 százalékról 70 százalékra változott, és az lenne a józan elvárás, hogy a nyelvvizsga és a nyelvi képzés ügyét oldja meg a középiskola, és a felsőoktatásra maradjon a szaknyelvképzés, a második

vagy a harmadik nyelvnek a megtanulása. Tehát jelenleg nem lenne célszerű lazítani ezen a szabályon, hogy a diplomához egy nyelvvizsga kell. Az, hogy a felsőoktatási intézményeket biztatni és olyan helyzetbe hozni, hogy akár egy nyelvkurzussal pótolják, pótoltsák vagy lehetőséget biztosítsanak a nyelvtudás és a nyelvvizsga pótlására, ez mondjuk egy megoldás lehetne.

Nagyon bízom abban, hogy ez egyre kevesebbeknek lesz a gondja, mert még egyszer: ez egy középiskolai tananyag kell hogy legyen.

A pedagógusok bére, az önkormányzatok vonatkozásában: ez megint egy olyan része a közoktatási törvénynek, amit az önkormányzati törvénnyel és az önkormányzatok jövőjével összhangban kell megoldanunk. Amikor utaltam arra, hogy a frakció meghívására ott voltunk, hogy az önkormányzatokkal szoros kapcsolatunk van, azt eddig is tudtam, de az, hogy ennyire szoros az összefüggés, ennyire szinte együtt dolgozunk az önkormányzati törvény megvalósítása vagy megteremtése, az oktatási törvények, az egészségügynek az átrendezésében, ez ott teljesen nyilvánvaló volt, és nyilván egymás nélkül ezt nem tudtuk volna megtenni. Tehát időpontot nem fogok tudni erre mondani.

Ez is azon néhány kormánydöntésnek lesz majd az eredménye, amelyik itt az egész oktatás következő 5-10 éves programját meghatározza az összeállított anyagok, javaslatok alapján.

Megint csak a tankötelezettség: a tankötelezettséget úgy kellene látni, hogy az első négy év, tehát 6-10-, 11-14, és 15-18 az életszakaszok, és hogy erre mi rakódik rá. Erre rárakódik az első négy évnek a képzése, tehát az általános iskola első négy éve, utána onnan már lehet váltani, már lehet egy nyolcosztályos gimnázium, lehet még két év az általános iskolában a felső tagozatban, utána egy hatosztályos gimnázium vagy nyolcosztályos általános iskola, tehát ez a lehetőség mindenki előtt nyitva lesz végig. Tehát függetlenül attól, hogy most hány éves a tankötelezettség, ez a váza és ez az alapja az egész oktatási rendszerünknek, ennek az ingyenes biztosítása.

Most az, hogy a gyerekek ebbe hol állnak bele és hol lépnek ki, és ehhez hogyan kapcsolódik a szakképzés, vagy esetleg amit senkinek nem kívánok, hogy munkába kelljen állnia 16 éves korában, mert nem abba az irányba haladunk most, de a szükségesség, az élet ezt is előhozhatja és később kapcsolódik be az oktatásba, erre legyen meg a lehetőség és alakuljon ki. Tehát mindig oda kell gondolnunk, hogy az iskolai képzésnek ezek a szakaszai, ezek a formái, ez az állam által biztosított szakasz, és ebből különböző helyeken lehet kilépni az életbe, a felsőoktatásba, különböző helyekre.

Dúró Dóra kérdezett a hallgatók jogainak változásáról. Ez többször szerepelt a sajtóban, és itt az álláspontok változtak. Nyilván van egy egyetemi vezetői álláspont, van egy hallgatói álláspont, ezek az álláspontok persze sokrétűek. Véleményem szerint az egyetemi hallgatók alapvető részesei az egyetemeknek vagy a főiskolai hallgatók, tehát nem véletlenségből vannak ott, hanem azért, mert értük van az egész intézmény. Az, hogy ők miért, milyen felelősséggel tartoznak, arról folyik a vita még most is. Nagyon remélem, hogy egy olyan megállapodás fog születni, ami a hallgatók felelősségét fenntartja, tehát nemcsak a saját maguk tanulmányaiért folytatott felelősségét, hanem az intézményért való felelősségét, mert azért egy jobb nevű intézmény végzettjének lenni jó, és az az állásoknál is egy komoly garancia. Tehát ilyen értelemben én nem osztom azoknak a véleményét, akik azt mondják, hogy négy évet ott van, aztán nem törődik tovább az intézményével. Ha az intézménynek megvan a súlya és az intézményben a hallgatók jól érzik magukat, és az oktatás minősége is olyan, akkor ez egy nagy biztosíték az onnan kikerülő diplomások számára.

A kétféle alapképzés szerepelt egy tervezetben, van, akik ezt ellenzik, van, akik a további átjárhatóságot nem látják biztosítva, folyik még a vita erről a kérdéstről, de ennek vannak előnyei is, mert ha a harmadik év után, az alapképzés után ki kell lépni, az jobb lenne, hogy ha egy gyakorlatorientált képzést jelentene, ha viszont tovább kell menni, akkor jobb

lenne, hogy ha elméleti lenne. Tehát hogy hogyan lehet megtalálni a megfelelő módot, nem tudom.

Köszönöm, hogy senki nem ment bele a bolognai rendszernek az elmarasztalásába, de tulajdonképpen ezzel működik a felsőoktatás, és ezt mondtam. Ezt működőképesé kell tenni ott, ahol ez most nem működőképes. Ez a kérdés, hogy akik kiállnak a harmadik év után vagy három és fél év után, azok valóban egy olyan ismeretanyaggal álljanak ki, ami piacképes, mert ez az egyik kritika a felsőoktatással szemben, hogy azt lehet mondani, hogy a diplomások aránya az állástalanok között viszonylag alacsony, de senki nem tudja, hogy ki, hol talál magának éppen állást, és a diplomások kit szorítottak ki a középiskolai végzettségűek közül. Tehát ez még nem egészen egyértelmű.

Az, hogy a 40 százalékot hogyan tudjuk biztosítani, valószínűleg egy darabig nem tudjuk még elérni a 40 százalékot, de ha azt nézzük, hogy egy évben 100 ezer körüli újszülött vagy 90-velahány ezer, és most, ha 53 ezer állami hely van, akkor láthatjuk, hogy állami támogatással tanul a hallgatóknak több mint a fele most még. Tehát ebből a 40 százalék kijöhet, csak ha ezt visszavetítjük az elmúlt 20-30-40 évre, ott már ez nem igaz, mert 1990-ig negyede volt az egyetemi hallgatóknak. Tehát '90 óta nőtt meg erre a létszámba az évente bekerülő hallgatók száma.

Hogy 6-8-10 állami egyetem legyen: ez most nem szerepel, tehát az integrációban most nem gondolkodunk. Nem lenne jó, ha a piac döntené el, hogy ez hol van és hol nincs, tehát itt valahol egy olyan támogató politikára van szükség, ami a vidéki felsőoktatási intézmények helyzetével is foglalkozik, és egy országos mintán dolgozik.

Hadd mutassam be, hogy mi ilyen térképekben próbáljuk vizuálisan is láthatóvá tenni azt, hogy egyetemek, főiskolák hol vannak. Ebből látszik, hogy különböző szimbólumok, különböző területeken, az Alföldön nagyobb az ellátottság, mint a Dunántúlon például. Tehát ebben kell gondolkodni a következő években is.

Az, hogy a második diploma ingyenes legyen, erre azért azt hiszem, hogy egy darabig várunk kell, örülünk, ha az első ingyenes.

Kolber István képviselő úr: itt az új struktúrával kapcsolatban kérdezett a képviselő úr. Azt ki kellett találnunk. Nem mondom azt, hogy ez egy szabadalmazható struktúra, amivel működünk. Valóban az államtitkárságok élén az államtitkárok fantasztikus munkát végeznek munkatársaikkal, és minden nehézséget hozzávéve, ami ezeket az ágazatokat külön-külön is jellemezné, azt kell mondanom, hogy megvan a tűrőképességünk és a tartalékunk, amivel ezeket kezelni tudjuk. Ha nem is rögtön, és recseg-ropog, mint említettem, azért azt hiszem, ami tényleg a minisztérium működését jelenti, mint egy nagy közigazgatási egység, ott azért a recsegés-ropogás nem nagyon hallatszik.

Hogy milyen vélemények szembesülnek milyen véleményekkel? Ezek pedig olyan szakmai disputák, amelyek, azt hiszem, akkor is meglennének, ha itt nem több ágazat lenne együtt, hanem az ágazatok egyenként lennének, amikor talán még egymással szembe is kerülhetnének, amit most bent intézünk el, tulajdonképpen berkeken belül. Ezt tudom erre mondani.

A Nemzeti Kutatási és Innovációs Központ, a kutatás integrálása. Navracsics miniszterelnök-helyettes úr lényegében a kormányfő helyett van ott, hogy ennek a súlya meglegyen. Tehát a Nemzeti Kutatási, Innovációs és Tudománypolitikai Tanácsnak, amely két-háromhavonta tart egy értekezletet, egy megbeszélést, valóban Navracsics Tibor az elnöke, Pálinkás József társelnökként van ott, és hivatalból a nemzeti fejlesztési miniszter, a Nemzetgazdasági Minisztérium vezetője és én magam is ott vagyok mint lényegében a felsőoktatáshoz kapcsolódó tudományos terület képviselője, az OTKA például.

Ezen túllépve kérdezted az ELI sorsát. A kormány minden módon támogatja az ELI-t, tehát a megfelelő anyagi források is biztosítva vannak rá, és a késés, úgy tudom, nem olyan mértékű, ami komoly fejlesztési és előrelépési gondokat jelentene.

Hogy a Tudományos Akadémiával mennyire vagyunk együtt? A Tudományos Akadémiának kutatócsoportjai vannak az egyetemeken, amelyek az egyetem munkáját lényegesen segítik. A Tudományos Akadémia Lendület-programja például nagyon lényeges eleme a fiatal kutatók hazahozásának, visszahozásának. ...Bocsánat, fut az idő.

Hogy mennyire egyenletes ez a tudás? Ezt nem tudom sajnos. Azt hiszem, az egész ország nem egyenletes, nagyon sok mindenben nem egyenletes, és hogyha keletet nyugattal összevetjük, akkor a programokat is egy mínusz-plusz variációval kell meghatározni. Ilyen szempontból nyilvánvalóan az egyetemek, főiskolák jelentik a tudásközpontokat.

A kollégiumokkal kapcsolatban annyit, hogy nagyon fontosak a kollégiumok, különösen azokon a területeken, ahol a diákok otthonról nem hozzák azokat a társadalmi ismereteket, amelyek mondjuk az életben való biztos mozgáshoz szükségesek.

Az iskolafenntartás. Én ezen a múltkori megbeszélésen kerültem szembe azzal, hogy definiálva van-e, hogy mi az a fenntartói feladat, és hogy mi a fenntartói feladat egy iskola felé, mi a fenntartói feladat egy kórház felé, vagy mi a fenntartói feladat egy szociális otthon felé - egy közös nyelvet kellene kialakítani ebben a vonatkozásban -, és hogy akkor a fenntartói feladatok mellett még milyen feladatok vannak tulajdonképpen.

Az érdekérvényesítést igyekeztem megemlíteni.

Farkas Gergelynek a kisiskolákkal kapcsolatban: 300 millió forint van erre - 340-ből le kellett menni 300-ra -, és az az elképzelés, hogy azokon a helyeken lesz erre mód, ahol a szülők legalább 8 gyerekről azt mondják, hogy azok ott maradnak a településen, és van egy épület, tehát megvan az iskola épülete; ezek mondjuk az alapfeltételei annak, hogy az önkormányzat pályázzon. A pályázat 30 millió forintról szól, tehát legjobb esetben 10 egységre tudnánk szétosztani ezt a pénzt, ami lényegében a pedagógusnak vagy egy pedagógus házaspár bérét és az iskola fenntartását szolgálná. Hogy ez miért nem a bezárásra kerülő iskolák megmentésére szolgál? Egyrészt a kormányprogramban szerepelt ez a gondolat, és valószínűleg ez egy első lépés, aminek a következő évi költségvetésben aztán már más formában kell megjelennie, és van is készülődés. És valóban nem biztos, hogy ez korábban is kijöhetett volna, hiszen most fogadta el a kormány.

A bentlakásos iskolák majdnem a kollégiumokkal futnak párhuzamosan. Mindenképpen mérlegelni kell, hogy meddig tartson az iskola, tehát igaz, hogy a tanítási órákat nem lehet minden határon túl növelni, de hogy a gyerekeknek milyen programot tudunk biztosítani az iskolában, az megint csak fontos, és ennek az ország különböző területein megint különböző jelentősége lenne.

Hittan és erkölcstan. Az elnök úr részben válaszolt erre a kérdésre. Azt hiszem, hogy etikát, tehát viselkedést, az egymással való kapcsolatteremtést mindenféleképpen tanítani kell, de nemcsak az etikaórákon, hanem egyáltalán a tanári példával, úgy gondolom. Erre minden órán szükség van, mert azért vannak az iskolában a gyerekek, hogy tanuljanak és nevelődjenek, de azért is, hogy egy tanár irányításával szocializálódjanak a saját korosztályukba.

A kulturális terület kapcsán kérdezte a képviselő úr, hogy a „Julianus barát” program mennyire fut. Szócs Gézától kellene ezt megkérdezni, egyelőre nem szerepel a minisztériumi tervek között.

Az ifjúság. Az ágazatnak a nevében benne van, ha nem is mondtam, hogy szociális, ifjúsági és családügyi ágazat, tehát az ifjúság semmiképpen sem elhanyagolt terület az ágazaton belül és a minisztériumon belül sem.

A 9 osztályos általános iskoláról az elnök úr szólt. Mi ezt egyelőre egy lehetőségnek tartjuk a tervekben, az eddig megírt tervekben ez nem szerepel még, de a vita lehetséges.

A zeneiskolai oktatással kapcsolatban azt mondanám, hogy ezt meg kell nézni, ez tényleg egy nagyon lényeges dolog, és nem csak a zeneoktatás. Teljesen egyetértek azzal - és akkor itt kétfelé is válaszolok -, hogy a zeneoktatásnak ott kell lennie, nemcsak azért, mert

Kodály itt ült közöttünk, és mert ránk hagyott egy módszert és csodálatos kincseket, hanem mert a magyar népdalkincs egy olyan kincs, amivel egy csomó európai ország nem rendelkezik, nem a magyarral, de a sajátjával sem. Bartók és Kodály időben nyúlt hozzá ehhez a kérdéshez, és mentek, és összeszedték, és hogy nekik voltak követőik, akik még mindig időben érkeztek arra, hogy modernebb eszközökkel és rögzítéssel megőrizték ezt a kincset. Nagyon kevés ország van Európában, amelynek ekkora népi dalkincse van. A zeneoktatás természetesen erre is épülhetne, és mehetne aztán a virtuozitásig. Meg kell találni a módot arra, hogy ne egymás ellen fordítsák a különbözőképpen oktató iskolákat.

Milyen ütemezés lesz? - kérdezte Kucsák László. A Széll Kálmán-tervben benne van, hogy mind a közoktatási, mind a felsőoktatási tervnek 2012 szeptemberében kell életbe lépnie. Nem hiszem, hogy ebből előrefelé tudnánk jönni. Nagyon komoly munka és rengeteg egyeztetés vár még ránk ahhoz, hogy ez a kitűzött cél megvalósuljon.

A természettudományi képzés... Bocsánat, van még időm? Mert már 3 óra van. Ha van, akkor még öt perc...

ELNÖK: A bizottsági ülés addig tart, amíg te válaszolsz. *(Derültség.)*

DR. RÉTHELYI MIKLÓS nemzeti erőforrás miniszter: Akkor egy dolgot hadd mondjak még el! A természettudományos képzés helyét kérdezte Cseresnyés Péter. Megjelent egy összeállítás tavaly novemberben az egyetemek és a karok értékeléséről - a HVG-nek volt ez egy különszáma -, és abban kétféleképpen értékelték mind az egyetemeket, mind a karokat. Az egyik az volt, hogy az oktatói gárdának milyen a képzettsége, fokozattal ellátottsága, részvétele különböző helyeken, a másik pedig az volt, hogy a hallgatók milyen gimnáziumokból jönnek, milyen képzettséggel jönnek, OTDK-nyertesek, nyelvvizsgakészség, tehát ez volt a két szempont. A természettudományos képzés sanyarú helyzetét illusztrálja, hogy ha a karokat sorra veszem, akkor a 20. helyen szerepel a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem természettudományi kara, amelynek az oktatói gárdája a legjobb a karok között, és a hallgatói besorolásban az 59. helyet kapja a 164-ből. Tehát egy borzasztó aránytalanság van a természettudományos egyetemi képzés ajánlata és az oda befutó érdeklődők vagy tanulók között.

Ezt nyilván nem lehet egy irányítással, egyik évről a másikra helyrehozni, de aggasztó, és ha azt nézem, hogy hová mennek az értelmes hallgatók, a hallgatók értékelése alapján, melyek a legjobb karok: Eötvös Loránd Egyetem pedagógiai és pszichológiai kar, Budapesti Corvinus Egyetem gazdálkodástudományi kar, Corvinus Egyetem társadalomtudományi kar, Eötvös Loránd Egyetem állam- és jogtudományi kar, Eötvös Loránd Egyetem bölcsészettudományi kar. Ez az első öt. Tehát két egyetemnek néhány kara „elviszi” a legjobb hallgatókat tulajdonképpen.

Azt hiszem, hogy ezek az adatok különböző csoportosításban egy csomó érdekes dolgot elárulnak, és komoly akciókat kell végezni, hogy a természettudományos képzésnek megadjuk a helyét, és tényleg olyan hallgatók menjenek oda, akik ott is maradnak és netalán tanári diplomát szereznek ebben a vonatkozásban.

A vidéki főiskolákról már említettem, valóban egy szellemi potenciál, és a tanfelügyeletre mindenféleképpen szükség van. Azt hiszem, hogy ez a szakmának a kívánsága volt. Hogy ez jól legyen megszervezve, az viszont sokaknak a feladata lesz majd, intézményesítve.

A művészetoktatásról szoltam, és nagyon jó ötletnek tartom, ha a diákok a saját lokalitásuk történetével, földrajzával, súlyával megismerkednek. Azt hiszem, ez olyan dolog, amit kár, hogy nem csinálnak máshol, vagy lehet, hogy máshol is csinálnak, de ezt csinálni kellene.

Elnök úrnak a kérdéseire. Részben érintettem már az etikai képzést, a gyorsított szakképzést, a tanítási nap hossza és a kilencedik év, 15 évről is volt szó, a nemzeti együttműködés a megfelelő előkészítése ennek az alkalomnak, és tényleg legyen meg az a találkozó, ami a határ két oldalán lévő diákságnak az együttes egy hetét jól szervezi majd meg, és az érettségivel kapcsolatban is, megjelent már ez a jogszabály, ami iránt érdeklődött. Köszönöm szépen még egyszer a lehetőséget és ezt a beszélgetést.

ELNÖK: Én is köszönöm. Inspiráló volt a beszélgetés és nyilván mindenkinek lenne hozzáfűznivalója második, harmadik körben, de úgy gondolom, hogy szétesne a bizottsági ülés. Így a beszélgetést lezárom.

Köszönöm szépen miniszter úrnak, hogy rendelkezésünkre állt, államtitkár úrnak, államtitkár asszonynak, helyettes államtitkár uraknak, akik az oldalpáholyban foglaltak helyet. Minden nagyrangú vendégünknek, senkit nem akarok megsérteni, ezért aztán nem kezdem el a felsorolást, ha megbocsátanak.

Április 7-ére tervezzük a szakképzés témáját napirendre tűzni. Ha jól tudom, Czomba államtitkár úrnak is jó az időpont és Rózsa, nálatok is azt jelezték, hogy ez jó. *(Dr. Hoffmann Rózsa: EU-s konferencia van.)* Április 12-ére pedig előzetesen a Magyar Akkreditációs Bizottság beszámolóját tűznénk a szokásos napirendek mellé témaként. Ez inkább a hirdetés helye, hogy ki-ki készüljön ezekre a témákra.

Miniszter úr, köszönöm szépen, hogy rendelkezésünkre álltál, mindenkinek jó pihenést vagy jó munkát kívánok. Köszönöm a megjelenést.

(Az ülés befejezésének időpontja: 15 óra 04 perc)

Pokorni Zoltán
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Ipacs Tiborné és Molnár Emese